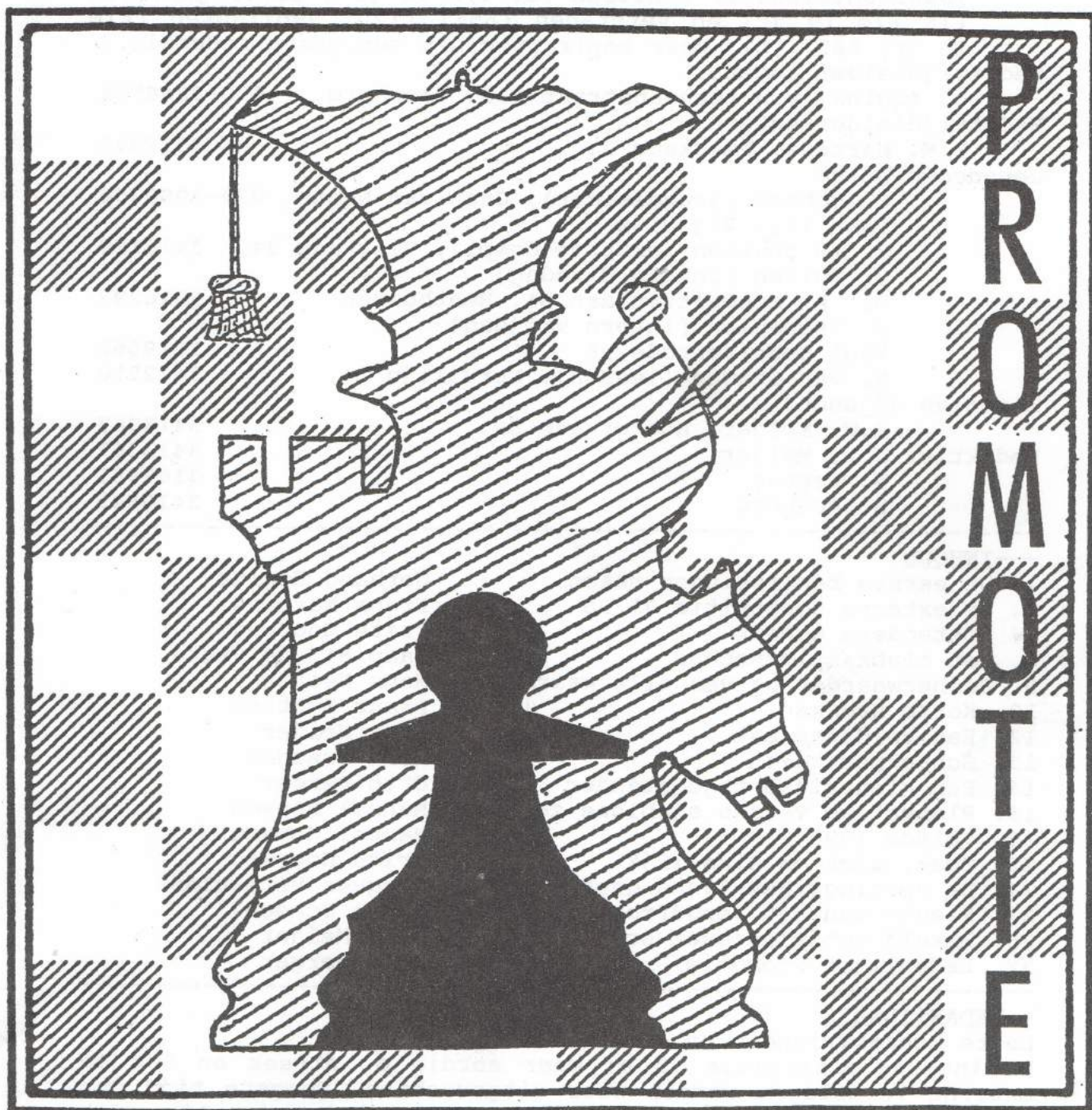

schaakvereniging **promotie**

jaargang 44-1

ZOETERMEER

CLUBBLAD VAN DE SCHAAKVERENIGING 'PROMOTIE'
Jaargang 44 No. 1, 31 oktober 1995 - Oplage 85 stuks

----S.V. PROMOTIE

Clubgebouw:	Wijkcentrum De Leyens	3419596
	Van 't Hoffplein 1	
Voorzitter:	H. Breuker, Hoekerkade 31,	3316090
Secretaris:	O. Berger, Penninghove 21,	3210932
Penning	J.G. van der Ploeg, Belgielaan 157	3423551
meester:	Postrekening No. 2405362	
[Jaarcontributie: senioren (20 t/m 64 jr) f170; junioren (16 t/m 19 jr) en veteranen (65+) f120; aspiranten (t/m 15 jr) f85; (bij meer aspiranten uit een gezin reductie.)]		
Wedstrijdleader intern:		
	G. Eggink, van Leeuwenstraat 136, Voorburg,	070-3866538
Wedstrijdleader extern:		
	F.M. Martens, Kaagkade 2,	3312343
Jeugdcommissie:		
	C. Schoon (jeugdleader), Caan van Neck- laan 191, Rijswijk	070-3999354
	J. Veldhuizen (externe comp.), Vletkade 34,	3416170
	H. Buiten (intern dinsdag)	
	Dr. A. Schweitzerlaan 31, Benthuisen	3316292
	J. Vermeulen (intern vrijdag)	
	Paul Scholtenrode 96	3219562
	M. van Staden (lessen), Nervilijn 14,	3422210
Algemeen adjunct:		
	J.W. Meijer, Hoekerkade 89,	3413367
Redactie: J.W. Meijer		3413367
	M. Nepveu	3169981
	H. Kuipers	3410845

---INHOUD

1. De eerste beslissingen naken	Gerhard Eggink
3. De externe competitie 95/96	Frans Martens
5. Postmodern schaak	Frits Hoorweg
6. Het clubkampioenschap	Jaap Bij de Vaate
9. De herwaardering van alle waarden	Hans Meijer
10. Korte broeken	Frans Martens
12. Een zeldzaam mat	Hans Meijer
13. Schaakperikelen	Henk Breugem
14. Een kleurrijke tegenstander	Otto Berger
15. Planmatige versus sjablone zetten	Manuel Nepveu
19. Velden 1995	Manuel Nepveu
22. Zwak, ziek en misselijk	Frits Hoorweg
24. De opening: Het Evans gambiet	Jacques Vermeulen
27. Nieuws van het Jeugdfront	Chris Schoon
28. Enkele notities over schaken	Hans Meijer
32. Ledenlijst Promotie	Otto Berger

--REDAKTIONEEL

Beste Schaakvrienden en -vriendinnen,
De interne competitie is al weer aardig op streek en ook de externe veldslagen worden weer uitgevochten. Hoogste tijd dus voor een editie van onze 'huiskrant'. Veel bespiegeling dit maal (Frits H, Jaap bdV, de Redactie), esthetiek (Hans M), een poeem (HenK B.). Kortom, lezen!
De Redactie.

DE EERSTE BESLISSINGEN ZIJN GEVALLEN

Op het eerste oog is deze competitie als alle voorgaande. Schakende spelers aan een aantal tafels op dinsdag in de zaal van het Denksportcentrum in De Leyens. Maar een nadere observatie leert dat er onderhuids heel wat actie plaats vindt. Men kijkt eens wat vaker bij de concurrent, men rekent na de partij uit hoeveel punten er zijn gewonnen of verloren op de alsmaar sterker wordende concurrentie en wat er de volgende ronde(n) moet worden gescoord om het geoogde doel te bereiken, men kijkt alvast eens bij de concurrentie die straks, in de andere groep, moet worden tegemoet getreden. Velletjes met standen worden uit handen gegrist. Wedstrijdleiders moeten de regels omtrent het promoveren en degraderen nog eens uitleggen. Er is heel wat veranderd.

En nu dus staan wij op de drempel van het begin van de tweede cyclus. Zullen de gedegradeerden van nu de promovendi van de volgende cyclus worden? Zullen de promovendi van nu straks met de staart tussen de benen moeten toegeven dat het niveau in die groep hoger toch echt te hoog was? We kunnen haast niet wachten.

Dit jaar kent de geboorte van een nieuw Promotie-evenement. Naast het doorgeefschak, het snelschak, de zomercompetitie, het open toernooi, het thematoernooi, de interne competitie, de externe competitie en het rapidschakkampioenschap is er nu ook een knock-out-toernooi, op dinsdag 14 november aanstaande. Regels? Kort. 12 Minuten bedenktijd voor wit, 8 voor zwart. Als wit wint gaat de witspeler door, bij remise of als zwart wint gaat de zwartspeler door. Voor uitgeschakelde spelers wordt uiteraard ook weer wat georganiseerd. Na iedere ronde wordt geloot wie de volgende tegenstander is en met welke kleur men speelt. Geen plaatsing, geen mededogen. Aan het einde van de avond is er nog één speler over: de winnaar! U doet toch ook mee?

Gerhard Eggink

tel. 070-38 665 38; afzeggen uiterlijk maandag om 22.00 uur.

Ranglijst groep 1 na ronde 8

Plts	Spelersnaam	Score	Afg	Plts	Spelersnaam	Score	Afg
=====				=====			
1	W. Broekman	607		13	G. Eggink	372	
2	B. Bannink	590		14	H. Tan	356	
3	F. Hoorweg	590		15	M. Nepveu	353	
4	H. van der Wijk	508		16	F. de Hoog	350	
5	J. Kalkwijk	460		17	J. Stoop	350	
6	H. Luitjes sr.	448		18	H. Boerkamp	347	
7	S. Bakker	434		19	R. Blok	320	(D)
8	H. Noordhoek	411		20	H. Breugem	308	D
9	H. de Jongh	410		21	J. van Wijnen	267	D
10	J. Blankespoor	402		22	N. Veldhuizen	(68)+254	(D)
11	J. Koster	390		23	W. Wijks	(70)+216	D
12	J. Mostert	378		24	F. Martens	100	D

Ranglijst groep 2 na ronde 8

Plts	Spelersnaam	Score	Afg	Plts	Spelersnaam	Score	Afg
=====				=====			
1	E. Verwiel	394	P	15	D. van Nies	219	
2	G. Otten	362	P	16	A. van de Peut	216	
3	G. Swart	358	P	17	O. Berger	210	
4	G. Toxopeus	328	P	18	J. Lipka	182	
5	W. Tsai	318	P	19	J. van den Berg	179	
6	B. van de Graaf	304		20	J. Hagoort	175	
7	E. Hageman	301		21	R. Minnema	163	
8	J. Veldhuizen	268		22	F. van Slooten	160	
9	H. Knops	268		23	M. Hageman	155	D
10	M. van Staden	257		24	H. Kuipers	138	D
11	A. Ameling	251		25	J. de Rijk *	119	D
12	R. Kunnen	239		26	H. Buiten *	105	D
13	R. Thoutenhoofd	222		27	J. Vermeulen	75	D
14	P. Briggeman	221					

Ranglijst groep 3 na ronde 8

Plts	Spelersnaam	Score	Afg	Plts	Spelersnaam	Score	Afg
=====				=====			
1	V. Sewkaransingh	258	P	16	H. Bragonje	106	
2	J. van Lier	233	P	17	S. Vloemans	97	
3	C. Veld	207	P	18	J. Kieven	92	
4	H. Smienk	205	P	19	P. Tromp *	88	
5	H. Breuker	201	P	20	J. Vossepoele	80	
6	P. Perluka	178		21	R. Karsdorp *	79	
7	A. Prein	165		22	G. van der Burg	76	
8	M. Wichhart	163		23	W. Jutte	69	
9	P. Cuijpers	163		24	J. de Roo	59	
10	H. Pronk	151		25	E. Trommel	55	
11	P. den Blaauwen	147		26	L. van de Meeberg	47	
12	H. Luitjes jr.	146		27	J. van der Ploeg	43	
13	C. Schoon	132		28	J. Semiari *	41	
14	R. de Vries	122		29	E. Siesweda	34	
15	N. Koolen	112		30	M. Visser	29	

>> Alle puntentotalen zijn afgerond op gehele getallen.

>> Spelers die niet (meer) deelnemen zijn met een * aangegeven.

MEERZICHT

Externe clubcompetitie '95/'96

"Frans" riep mijn lieve huisgenote vrijdag na de update van de Kabelkrant Zoetermeer, "hier staat ineens dat Promotie 3 verloren heeft van Botwinnik 1". "Ha, ha, ha" lachte ik vrolijk, "en de burens hebben 'Superman' weer op bezoek gehad". Maar ze maakte geen grappen zei ze. Ik was nog niet erg uit mijn evenwicht gebracht, want een van haar beminlijkste eigenschappen is dat het schaakspel haar volkomen koud laat.

Het was mij bekend dat de competitieleider van de HSB deze derby al vroeg in het seizoen gepland had. De spelers van Promotie 3 zouden in het verre Meerzicht toch geen gekke dingen zijn gaan uithalen? Ach nee, onmogelijk, Niels Veldhuizen had in een vooruitgespeelde partij de stand alvast op 1-0 voor Promotie gezet.

Wat is die berichtgeving op de Kabelkrant toch altijd nog beroerd en onvolwassen, dacht ik even later, toen ik het, (zappend tussen MTV, Veronica en NOVA) met eigen ogen las. Maar dit soort fouten van communicatiesatellieten, telexen, faxen etc. heb ik te vaak meegemaakt om me er verder druk over te maken. 'Uit' en 'thuis' is zeker weer verwisseld. Zo dacht ik, al begon een diepe onrust toch te knagen.

In het winkelcentrum zag ik op zaterdagochtend Hans van der Wijk een boodschap doen. Hij zag er als altijd opgewekt en minzaam uit, en bepaald niet aangeslagen. Hetgeen mijn gedachten weer deed concentreren op het veel verdere Colombia waar Danny Nelissen druk doende was op de fiets een huzarenstukje uit te halen.

Waar blijft Jan Veldhuizen nou toch met dat wedstrijdformulier, zo vroeg ik me op zondagmiddag af. Hij is immer bijzonder stipt en levert altijd zeer kort na de wedstrijd het uitslagenlijstje in. Ik onderdrukte mijn aandrang hem op te bellen.

En nu, terwijl ik naar 'Prime suspect' zit te kijken, ligt het uitslagenformulier dan in mijn bus. Correct ingevuld. Ik ken de brave Pouwels en Perluka van Botwinnik goed genoeg om te weten dat ze niet liegen en volkomen te goeder trouw zijn. Toch staat het er echt: Botwinnik 1 - Promotie 3: 4½ - 3½. Maar deze wonderlijk mare in dit formulier is nog veel moeilijker te geloven! Ik ben nu wanhopig. Ik weet niet meer wat ik geloven moet en wat niet. Alle zekerheden zijn weg.

Ik sta voor de ruïnes van mijn wereldbeeld.

Vrij naar: J.H. Donner, 'Bestaat Canada?' Schaakbulletin 46, 1971.

PS:

Proficiat Botwinnik. De woensdag na deze wonderlijke gebeurtenissen zie ik van de hand van een van de bestuurders van onze zusterclub - volkomen terecht natuurlijk - een triomfantelijk stukje in het Streekblad, waarvan de kop luidt: 'Botwinnik stunt tegen Promotie'. Rats, open die dankzij verdringing helende wonde. Maar ook: Is mijn wereldbeeld dan toch niet zo faliekant verkeerd?

U heeft het al begrepen, beste schaakvrienden. De externe competitie is weer begonnen. Doordat vijf van onze beste spelers dit jaar om uiteenlopende redenen niet meedoen aan de externe competitie vertrekken we een stuk zwakker dan vorig jaar. Ook de aanwas vanuit de jeugd is de afgelopen paar jaren minder geweest dan waar we aan gewend waren geraakt. De noodzakelijke verschuivingen zijn vooral voelbaar in Promotie 6, dat het moeilijk zal krijgen in de tweede klasse (vorig jaar speelden de meeste schakers uit dit team nog in de derde klasse). Maar ook Promotie 2, dat dit seizoen een jeugdig accent is meegegeven, zal het niet gemakkelijk krijgen in de KNSB. Het jeugdig enthousiasme en de gehoopte snelle progressie van de jongelingen maakt niettemin dat het bestuur optimistisch gestemd is. Verder valt op dat Promotie dit jaar in plaats van 10 met 'slechts' 8 teams deelnemen aan de clubwedstrijden.

Het eerste begon onder leiding van non playing captain Frits Hoorweg met een gelijk spel tegen het zwakker geachte Rotterdam 3. In de tweede ronde werd het - met playing captain Frits Hoorweg - ook tegen het op papier sterkere Weenink 4-4. Bannink en Meijer wonnen in beide matches hun partijen aan bord 1 en 2. De uit de 1e klasse gedegradeerde teams Philidor Leiden en Paul Keres gaan met de maximale score van 4 uit 2 aan de leiding. De volgende wedstrijden van Promotie 1 zijn tegen Philidor in Leiden en thuis tegen Paul Keres!

Het tweede startte - na de nodige problemen met files, fiks gehandicapt in speeltijd - met een 6-2 nederlaag in Veldhoven. In de tweede ronde ging het tegen het Bredase De Baronie al een stuk beter, maar moest toch berust worden in een 4.5 - 3.5 nederlaag. Promotie 2 deelt de onderste plaats met Sliedrecht. Eerstvolgende tegenstanders zijn het nog uit de HSB bekende Rijswijk (staat op 3 uit 2) en Bergen op Zoom, dat 4 uit 2 heeft. Niet gemakkelijk, maar niet onmogelijk.

Aan de seizoenstart van Promotie 3 en mijn beleving daarvan heb ik de hele vorige pagina gewijd. Botwinnik 1 - Promotie 3, de stuntende stadgenoot wint met 4.5 tegen 3.5.

Promotie 4 stuurde - het vorig jaar uit de 1e klas gedegradeerde - Scheve Toren 2 met 4½-3½ huiswaarts richting Pijnacker. Prima.

Promotie 5 startte met drie invallers met een overwinning in Pijnacker op De Scheve Toren 3 (5-3).

Promotie 6 begon het seizoen op het Nicolaasplein in Zoetermeer tegen plaatsgenoot Revanche 1 met een 5½-2½ nederlaag.

Promotie 7, het eerste jeugdteam, liet tegen Botwinnik 3 zien dat mijn hooggestemde verwachtingen ten aanzien van dit team niet ten onrechte zijn. De 6½-1½ overwinning doet vermoeden dat een plaats bovenin erin moet zitten.

Het tweede jeugdteam, Promotie 8, moest het seizoen - o.a. door lustrumactiviteiten van het Erasmus college - met vier invallers beginnen en kon het niet bolwerken tegen Botwinnik 2: 6-2.

Frans Martens

POSTMODERN SCHAAK

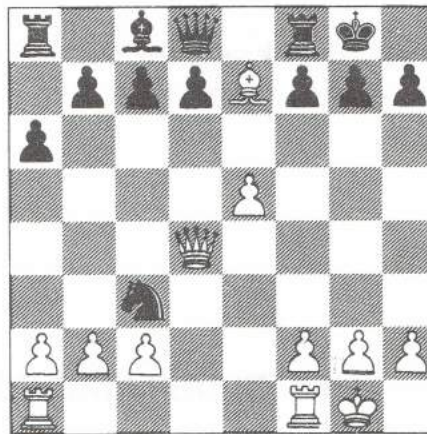
Zaterdag 23 september werd de eerste ronde van de KNSB-competitie verspeeld en maakte ik mijn debuut als teamleider. Het eerste mocht beginnen tegen de zwakste broeder op één na in klasse 2B, maar wist toch niet verder te komen dan een benauwd gelijk spel.

Sinds de sponsor VOLMAC zich heeft teruggetrokken heet de schaakclub Rotterdam weer gewoon zoals vroeger. Of het een met het ander samenhangt weet ik niet, maar de speelzaal is nu veel prettiger gelegen dan toen ze nog VOLMAC heette. Toen werd er gespeeld in de buurt van de Kruiskade en dat was altijd reden om de auto een eind verderop te parkeren. Nu heeft de club zich teruggetrokken in een industrieel monument vlakbij de watertoren, tussen stadion Woudenstein en de Maas. Wij mochten het opnemen tegen het derde. In een belendend zaaltje speelden het eerste en het tweede tegen elkaar. Vroeger wemelde het dan van de grootmeesters, maar daar zijn er nog maar weinig van over. En die waren deze zaterdag toevallig verhinderd! Daarom waren er veel oudgedienden opgeroepen. Bleek en bevend speelden zij hun partijen. Tussen de zetten door trokken ze gretig aan een sigaretje in de gang. Neen, de club blaakt niet meer van gezondheid.

Onze wedstrijd begon heel ongelukkig. Jan Blankespoor dacht dat hij met een combinatie van een zet diep een stuk kon winnen, maar in plaats daarvan raakte hij een kwaliteit kwijt.

P.Reedijk-J.Blankespoor, bord 6

1 e4,e5 2 Pf3, Pc6 3 Lb5, a6 4 La4, Pf6 5 0-0, Le7 6 d4, ed4 7 e5,Pe4 8 Pd4,Pd4 9 Dd4,Pc5 10 Pc3,0-0 11 Lg5,Pa4 12 Le7, Pc3?

Het lijkt mooi en eerlijk gezegd geloofden Bannink en ondergetekende er ook in, maar na 13 **Dh4!** is het helemaal uit. Jan ploeterde plichtmatig door, maar het was vechten tegen de bierkaai.

Daarna was het de beurt aan Noordhoek (bord 5) om zomaar een belangrijke centrumpion weg te geven. Ook hij speelde met de moed der wanhoop door, maar het punt werd door de omstanders al geteld voor zijn tegenstander Vreugdenhil.

Wie deze achterstand ging compenseren was mij niet duidelijk. Nepveu (bord 4) stond wel aardig tegen Middelburg en Blok (bord 7) was goed uit de opening gekomen tegen Noordijk, maar verder stond het op z'n best gelijk. Het werd nog erger toen Blok het goede plan niet kon vinden en geleidelijk slechter kwam te staan en Nepveu, zonder de teamleider te raadplegen, remise aanbood. Mijn pessimistische prognose was toen een 5,5-2,5 nederlaag, maar daarvan heb ik natuurlijk niets laten merken. Integendeel ik heb de hele middag zelfvertrouwen uit zitten stralen en op een gegeven moment begon dat effect te sorteren.

Broekman was slecht uit de opening gekomen, maar beseftte dat gelukkig niet. Hij ging er vol jeugdige overmoed tegenaan en wist zijn tegenstander Bergakker te verleiden tot een onberekenbare actie, die een kwaliteit kostte. Daarna gebeurde er de vreselijkste dingen. Broekman gaf zijn voordeel eerst weg, maar profiteerde toen bekwaam van de tijdnood van zijn tegenstander. Die zette met z'n vlag op vallen een toren op een verkeerd veld, liet hem één tel los en verzette hem toen weer haastig. Maar Broekman en de arbiter hadden het gezien.

Een beetje geluk geeft een team vleugels. Bannink overspeelde Van Hassel aan bord 1 vervolgens in een eindspel. en Meijer overklaste Strijdhorst in tijdnood.

Eigenlijk speelde de laatstgenoemde wel een mooie partij, een echt staaltje van postmodern schaak.

M.Strijdhorst-J.W.Meijer, bord 2

1 c4,e5 2 g3, Pf6 3 Lg2,d5 4 cd5,Pd5 5 a3,c5 6 Pc3,Pb6 7 d3,c4 8 f4,Pc6 9 fe5,Pe5 10 d4,Pg6

Ik heb vroeger geleerd dat je eerst je paarden moet ontwikkelen en ogenschijnlijk speelt Meijer volgens hetzelfde principe. Maar hij zet ze niet op c6 en f6, zoals ik zou doen, neen hij offert rustig vier tempo's op om ze naar b6 en g6 te brengen!

11 Pf3,Le7 12 e4, 0-0 13 Le3,f5 14 e5,Le6 15 Dd2,Pd5 16 Lg5,Pc3 17 bc3, Ld5 18 Le7, Pe7 19 0-0,Tac8 20 Tab1,Dd7 21 Ph4, Tc6 22 Tb5, Tb6

Een zeer interessante torenmanoeuvre. Zwart brengt zichzelf een verzwakking toe op de damevleugel en lokt daarmee de witte koningstoren naar de damevleugel. Vervolgens slaat hij genadeloos toe op de koningsvleugel. Dat is nu typisch postmodern schaak!

23 Tb6,ab6 24 Tb1,f4 25 Tf1, g5 26 Ld5, Pd5 27 Pg2,Df5 28 gf4,gf4 29 Tf3,Kh8 30 Kh1,De4 31 Tf1,f3 32 Kg1,Tg8 en wit geeft op.

O ja, bijna zou ik ons achtste bord Eggink vergeten. Die speelde met zwart een buitengewoon degelijke remise tegen de heer Vreeken. Bravo!

frits hoorweg
2-10-'95 fh/prom1

HET CLUBKAMPIOENSCHAP

De redactie verzocht om een artikeltje met een paar typische Bij de Vaate-partijtjes. En als de redactie zoiets vraagt, kun je er niet onderuit. Vandaar.

Vermoedelijk zocht de redactie me aan omdat ik het afgelopen jaar clubkampioen ben geworden. Laat ik daarom eerst iets rechtzetten. Eigenlijk heb ik het kampioenschap in de schoot geworpen gekregen. Tijdens de laatste ronde had Willem Broekman, als ik de briljante analyses van Hans Meijer in het vorige clubblad mag geloven, het kampioenschap voor het oprapen. Verder kwamen in totaal drie van mijn tegenstanders als gevolg van communicatie-stoornissen niet opdagen. En dat waren bepaald niet de eersten de besten: Esther Perluka, Sven Bakker en Wendel Wijks. Ten derde waren ook de meeste andere tegenstanders mij bijzonder ter wille. Gelet op het laatste ben ik dan ook van mening, dat het clubkampioenschap wordt behaald door degene die de minste flaters begaat. Het eigen spel is dus de grootste tegenstander. Mijn twee verliespartijen van de afgelopen competitie vormen een treffende illustratie van deze stelling.

J. Bij de Vaate - H. Noordhoek: 1)e4, Pf6; 2)Pc3, d5; 3)e5, d4; 4)Pe2, Pe4; 5)d3, Pc5; 6)f4, Pc6; 7)Pf3, Lg4; 8)Pg3, g5; 9)Le2, gxf4; 10)Lxf4, Pe6; 11)Dd2, h5; 12)h3, Pxf4; 13)Dxf4, Lh6; 14)De4, Le6; 15)Pxb5, Dd7; 16)Pf4?? [Na 16)c4 had wit een pion meer gehad bij betere stelling], Lf5; 0-1.

M.Nepveu - J. Bij de Vaate: 1)d4, d6; 2)e4, Pf6; 3)Pc3, g6; 4)Lg5, c6; 5)Dd2, b5; 6)Ld3, Lb7; 7)f3, Pbd7; 8)Pge2, a6; 9)a4, b4; 10)Pd1, a5; 11)0-0, Lg7; 12)c4, 0-0; 13)Lh6, e5; 14)Le3, d5; 15)Pf2, exd4; 16)Pxd4, c5; 17)Pb5, dxe4; 18)Lxe4, Pxe4; 19)Pxe4, Lxe4; 20)fxe4, Pe5; 21)Pd6, Dc7; 22)Dd5, Pg4; 23)Lxc5, Lxb2; 24)Td1, Tad8; [24)... Pf6 wint de kwaliteit, maar leidt tot een lastige stelling]; 25)Dg5, f5 [25)... Le5 met stukwinst is ook niet slecht]; 26)Td5, Le5; 27)Pb5, Lxh2?? [Verlies in plaats van winst. 27)... Ld4sch wint eenvoudig]; 28)Kh1, Dg3 [Gefixeerd op damewinst: een idée-fixe]; 29)Txd8, Pf2sch; 30)Txf2, Dxb5; 31)Txf8sch, en na nog enkele zetten in wederzijdse tijdnood 1-0.

Niettemin hebben mijn tegenstanders mij toch ook behoorlijk dwars gezeten. Toen ik een jaar of drie geleden besloot weer te gaan schaken, meende ik er goed aan te doen me enigmater in de openingstheorie te verdiepen. En omdat ik van dynamische stellingen houd, was één van mijn keuzes snel gemaakt: de Svesnikov-variant van het Siciliaans als reactie op 1)e4. Dit is een bijzonder ingewikkelde opening, maar na enige studie had ik het toch aardig onder de knie. Alle moeite bleek echter tevergeefs te zijn geweest. Er was aanvankelijk geen enkele tegenstander op wie ik mijn kennis kon uitproberen. Na de beginzetten 1)e4, c5 kreeg ik uitsluitend zijvariantjes voorgeschoteld: 2)c3, 2)Pc3, 2)f4. En die zijvariantjes waren niet zo onschuldig als ik had gedacht. Bovendien bleken er hele boekwerken over te zijn volgeschreven. Maar de grootste teleurstelling kwam vele maanden later. Toen ik toch een keer in de Svesnikov-variant terecht kwam, bleek ik er niets meer van te weten! Dat krijg je ervan als je de veerig bent gepasseerd.

Omdat ik dus inzag dat het Siciliaans te hoog gegrepen was, besloot ik naar een andere opening om te zien. Het werd uiteindelijk Frans: een keuze met gemengde gevoelens. Aan de ene kant behoef je van het Frans, zo dacht ik, niet zoveel te weten. Maar aan de andere kant had ik de indruk dat wit het spel wel erg gemakkelijk zou kunnen vervlakken. Wat te doen tegen bijvoorbeeld de ruilvariant?

De eerste serieuze partij waarin ik Frans speelde, was tegen Bernard Bannink. Vanaf zet vier bleek ik het toch weer zelf te moeten uitvinden. De speelwijze van een tweede tegenstander, M. van Leeuwen van Rothmans I, had ik evenmin in mijn voorbeschouwingen opgenomen: 1)e4, e6; 2)Pf3, d5; 3)e5, c5; 4)b4. Ook het Frans blijkt zo zijn zijvariantjes te hebben. Bij de derde partij gebeurde wat ik gevreesd had: de ruilvariant. Het pakte echter anders uit dan ik had verwacht.

P. de Roode(Weenink) - J. Bij de Vaate

1)e2-e4	e7-e6
2)d2-d4	d7-d5
3)e4xd5	e6xd5

Hier zat ik me behoorlijk te verbijten. Reis je daarvoor helemaal naar Beverwijk?

4)Pg1-f3	Pg8-f6
5)c2-c4	

Al meteen een zet die me tot diep nadenken stemde. In het vervolg blijkt dat ik er veel te ambitieus tegenaan ga. 5) ... c7-c6 was wel zo verstandig geweest.

...	d5xc4
6)Lf1xc4	Lf8-e7
7)0-0	0-0
8)Pb1-c3	Pb8-d7
9)Tf1-e1	Pd7-b6
10)Lc4-b3	c7-c6

Na lang nadenken gespeeld. Naar mijn gevoel had ik alleen maar gezonde ontwikkelingszetten gedaan. Maar wit staat al veel beter. En dat na 10 zetten in de franse ruilvariant!

11)Lc1-g5	h7-h6
-----------	-------

Met de bedoeling 12)Lh4, g5; 13)Lg3, Lf5 met in elk geval ingewikkeld spel. Maar wit blijkt een sterke schaker te zijn.

12)Lg5xf6!	Le7xf6
13)Pf3-e5	Lc8-f5

Opnieuw na lang nadenken gespeeld. Zetten waarover lang is nagedacht, zijn niet altijd de beste. 13) ... Le6 zou een fractie beter zijn geweest. Maar ik voorzag 14)Lxe6, fxe6; 15)Dg4 en vervolgens Ta1-d1-d3-h3.

14)Dd1-h5	Lf6xe5
15)Te1xe5	Lf5-e6

Nu moet er echt aan de noodrem worden getrokken. De bedoeling van deze zet is om op de f-lijn toch nog wat tegenspel te verkrijgen (Dd4/f6- > f2), danwel via een pionoffer naar een eindspel af te wikkelen dat remise te houden moet zijn. Wit blijkt voor het laatste te kiezen.

16)Lb3xe6	f7xe6
17)Dh5-g4	Dd8-d7
18)Dg4xe6sch	Tf8-f7
19)Ta1-d1	Dd7xe6
20)Te5xe6	Tf7-d7

Nu is er weinig meer aan de hand. Wit scheen dat ook te beseffen. Had hij tot nu toe snel gespeeld, hier begint hij langdurig na te denken.

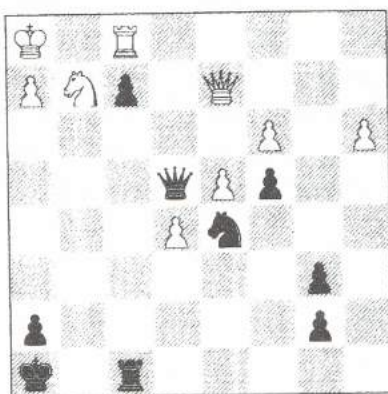
21)b2-b3	Ta8-d8
22)Pc3-e2	Pb6-d5
23)f2-f3	Pd5-b4
24)Te6-e5	

Met remise-aanbod dat ik heb aangenomen. Weliswaar had wit nog slechts vijf minuten bedenktijd, maar hij kan remise forceren: 24) ... Pc2; 25)Td2, Pxd4; 26)Pxd4, Txd4; 27)Txd4, Txd4; 28)Te2. Tijdens de analyse na afloop kreeg ik spijt dat ik het remise-aanbod geaccepteerd had. Wit wilde 28)Te7 spelen, waarna het eerder zwart is die beter komt te staan: Td1sch; 29)Kf2, Td2sch; 30)Kf1, Txa1; 31)Txb7 Tb2.

Jaap Bij de Vaate

DE HERWAARDERING VAN ALLE WAARDEN

Frits Hoorweg, onze *non-playing captain*, slaat met zijn artikel over het postmoderne schaak de spijker op zijn kop. De essentie van dit schaken is de *Umwertung aller Werte* waar de grote filosoof Friedrich Nietzsche al over schreef. De herwaardering van alle waarden. Alle vastgeroeste ideeën over openingszetten en zwakke pionnen kunnen op de helling zoals in mijn partij tegen Strijdhorst te zien is (zie voor de zetten het artikel van Hoorweg). Nog een voorbeeld. Een klassiek idee is dat schaakstukken een statische, in een getal uit te drukken, waarde zouden hebben. Dit idee kan ook naar de schroothoop. In het postmoderne schaak is een stuk vaak weinig meer waard dan een pion of een tempo. Laat ik dit eveneens illustreren aan de hand van mijn partij tegen Strijdhorst. We zetten na de 31ste zet voort met **32.Pe1 f2** (Pe3) **33.Pg2** waarna de diagramstand ontstaat. Hoe zou u nu als zwart voortzetten?

Een postmodern schaker vervolgt deze partij uiteraard met **33.Db1!!** Voor de hand liggend en winnend. Een damezet in de geest van Mitrofanov! **34.De2** Gedwongen. Wit gaat mat na 34.Tb1 f1D 35.Tf1 Tf1 en ook na 34.Pe3 Pe3 35.Tb1 f1D 36.Tf1 Tf1. **34.Pc3!** Een sterke voortzetting. **35.Dc4** Na 35.Tb1 Pe2 36.Pe3 Pd4 37.Kg2 b5 staat zwart twee gezonde pionnen voor. **35.b5!!** De pointe. **36.Tb1 bc4 37.Tf1 Pd5**. Zwart staat gewonnen. Een voorbeeld 38.e6 c3 39.e7 Pe7 40.Pe3 Tf3 41.Pc2/Pg4 41.Pg6!. Een radicale zege van de postmoderne geest over de platvoerse materie.

Na het klassieke schaak van Steinitz en Tarrasch, het hypermoderne schaak van Nimzowitsch en Réti, het wetenschappelijke schaak van Euwe en Botwinnik, is dan nu het tijdperk van het postmoderne schaak aangebroken. Dit schaak kenmerkt zich door het verwerpen van de veronderstelling dat er enige objectieve kennis mogelijk is. Zo zijn de schaakwetten van bovengenoemde grootmeesters een fictie. De promotie van deze zogenaamde wetten, waar in de loop der tijd boekenkasten over vol geschreven zijn, zou mijns inziens verboden moeten worden.

Hans Meijer.

Korte broeken

Dinsdagavond 6 augustus, buiten op het pleintje vóór het clubgebouw van Promotie. Heerlijk temperatuurtje. Twaalf tafels en een dito aantal schaakborden uitgesteld. Grote glazen bier en frisdrank. Parasols volop. En last but not least vierentwintig rode koppen (eh... hoofden), zeker de helft daarvan uitstekend boven korte broeken. In het invallende duister schenkt Glasbergen zijn dame aan Veldhuizen. Van der Wijk en Breugem krijgen er pas in de kleine uurtjes genoeg van. Heeft u het allemaal gemist? Volgend jaar krijgt u een nieuw kans.

Op de tien zomeravonden is in juli en augustus wederom een zomercompetitie gespeeld op de -inmiddels traditionele- wijze. Twee ronden per avond. De sterke spelers krijgen een tijdhandicap tegen de opkomende schaakgoden. Deze laatsten maken meestal gretig gebruik van de mogelijkheid eens te proeven hoe klein het verschil eigenlijk maar is. De einduitslag wordt opgemaakt aan de hand van het scoringspercentage, waarbij tenminste de helft + 1 ronde moet zijn gespeeld. Bannink was deze zomer oppermachtig. Mostert speelde eveneens zeer goed en regelmatig, maar volgde als koploper van een achtervolgende groep van drie (met Noordhoek en clubkampioen BijdeVaate) niettemin op eerbiedwaardige afstand.

Frans Martens

PS:

Die korte broeken herinneren me aan een KNSB-wedstrijd van Promotie 1 in 1991 waarin Bernard Bannink tegen een buitengewoon beduimelde speler in korte broek van -ik meen-het Amsterdamse US moest aantreden. De redacteur van het clubblad van Promotie vroeg mij destijds een verslagje te maken waaruit zou blijken dat de overwinning van Bannink niet zozeer aan de kwaliteit van zijn spel, maar aan het ontbreken van decante pijpen aan de broek van zijn tegenstander te danken zou zijn. [Net als de meeste grootmeesters en andere schakers koestert hij het idee dat het schaakspel edel is, te spelen door nette heren, en dat roken in korte broek oneerbiedig is. In de winter wat mij betreft een houdbaar standpunt]. Alhoewel ik destijds de 'inblaas' van de air conditioning in het Dorpshuis op 'extra hoog' heb gezet, buiten het medeweten van toenmalig wedstrijdleider Henk Smienk om, leek me het toeschrijven van een overwinning van de Promotiaan aan de kleding van de US-speler te ver gaan. Alhoewel, waarom sidderde Banninks opponent eigenlijk zo?

.....Doordat het KNSB-bestuur veel te serieus heeft gereageerd op Prins' beledigingen is er een heuse rel ontstaan, waaruit een onwetende buitenstaander zou kunnen concluderen 'dat er toch wel iets aan de hand is'. Ieder die een bestuurlijke plaats heeft, op welk gebied dan ook, krijgt te doen met querulanten. Hij moet daartegen zijn opgewassen en ze weten te behandelen, dat brengt zijn taak mee. Negeren was beter geweest, heren!

J.H. Donner, Schaakbulletin 43, juni 1971

Uitslag Zomercompetitie 1995

	Gespeeld			Na correctie voor minimaal 11 partijen		
	punt	match	%	punt	match+co	%
1 Bannink	14	16	87,5	14	16	87,5
2 Mostert	9,5	13	73,1	9,5	13	73,1
3 Noordhoek	9	13	69,2	9	13	69,2
4 BijdeVaate	9,5	14	67,9	9,5	14	67,9
5 Wijk Vd	10	16	62,5	10	16	62,5
6 Jongh d	7,5	12	62,5	7,5	12	62,5
7 Nepveu	10,5	17	61,8	10,5	17	61,8
8 VeldhuizenJ	6,5	11	59,1	6,5	11	59,1
9 Toxopeus	6,5	11	59,1	6,5	11	59,1
10 Tan J	7	12	58,3	7	12	58,3
11 Broekman	7,5	13	57,7	7,5	13	57,7
12 Kalkwijk	8	14	57,1	8	14	57,1
13 Breugem	8,5	15	56,7	8,5	15	56,7
14 Glasbergen	10	18	55,6	10	18	55,6
15 Staden jr	6	10	60,0	6	11	54,5
16 Minnema R	7	13	53,8	7	13	53,8
17 Rademaker	6,5	13	50,0	6,5	13	50,0
18 Lier v	6	12	50,0	6	12	50,0
19 Verwiel	5,5	8	68,8	5,5	11	50,0
20 Martens	5,5	11	50,0	5,5	11	50,0
21 Vermeulen	5,5	11	50,0	5,5	11	50,0
22 Sewkaransing	7,5	16	46,9	7,5	16	46,9
23 Buiten	7	15	46,7	7	15	46,7
24 Berger	5,5	12	45,8	5,5	12	45,8
25 Briggeman	5	9	55,6	5	11	45,5
26 Stoop	8	18	44,4	8	18	44,4
27 Blaauwen d	6	14	42,9	6	14	42,9
28 Schoon	5	12	41,7	5	12	41,7
29 Lipka	5	12	41,7	5	12	41,7
30 Perluka P	4,5	10	45,0	4,5	11	40,9
31 Vries d R	4	10	40,0	4	11	36,4
32 Wichart M	3,5	6	58,3	3,5	11	31,8
33 Bakker	3,5	4	87,5	3,5	11	31,8
34 Blok	3	4	75,0	3	11	27,3
35 Tan R	3	4	75,0	3	11	27,3
36 Semiari	3	13	23,1	3	13	23,1
37 Perluka H	2,5	7	35,7	2,5	11	22,7
38 Trommel	3	15	20,0	3	15	20,0
39 Boerkamp	2	3	66,7	2	11	18,2
40 Staden sr	2	5	40,0	2	11	18,2
41 Visser	2	4	50,0	2	11	18,2
42 Ploeg vd	2	18	11,1	2	18	11,1
43 Koolen	1	7	14,3	1	11	9,1
44 Wijks	1	2	50,0	1	11	9,1
45 Trommel jr	1	5	20,0	1	11	9,1
46 Minnema H	1	2	50,0	1	11	9,1
47 Eggink	1	1	100,0	1	11	9,1
48 Luitjes	1	1	100,0	1	11	9,1
49 Berg vd	1	3	33,3	1	11	9,1
50 Meeberg vd	1	15	6,7	1	15	6,7
51 Gosrow	0,5	2	25,0	0,5	11	4,5

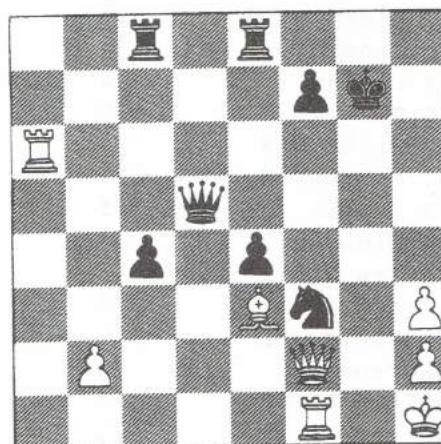
EEN ZELDZAAM MAT

De regionale schaakolympiade voor bedrijven in Amsterdam is begin dit jaar op overtuigende wijze door het team van PTT Telecom gewonnen. De voorsprong op de nummer twee (IBM) en drie (De Telegraaf) bedroeg niet minder dan drieneenhalf punt. Wij (Henk Alberts 8.5/9; René in 't Veld 3/7; Willem Broekman 7.5/9; Hans Meijer 7.5/9; Chris Heuckeroth 1/1) hadden met elkaar 27.5 punten bijeen gesproken. Op ondubbelzinnige wijze hadden we ons visitekaartje afgegeven voor het bedrijvenkampioenschap van Nederland dat in het najaar bij Akzo/Nobel in Sassenheim verspeeld zou worden. Wie zou in staat zijn om dit sterke en homogene team af te stoppen?

Om maar meteen met de deur in huis te vallen. Het was Shell. Maar ere wie ere toe komt. Shell is een waardig kampioen. Hun vierde bordspeler, Manuel Nepveu, eindigde met vier uit vier (een meesterlijke TPR van 2404) als tweede op de lijst van individuele schakers. Met zijn teamgenoten P. Ghijsen (2.5/4), R. Dickhoff (3.5/4), A. van Bergen (0.5/3), H. Cardon (0.5/1) zorgde hij voor de winnende totaalscore van 11 punten. Op de voet volgden de ING bank, de kampioen van 1994, met 10.5 en PTT Telecom met 10. Het scheelde dit keer werkelijk weinig meer dan een koningszet en wij waren kampioen geweest. Jammer. Voor PTT Telecom werden tijdens deze wedstrijd de punten gescoord door René in 't Veld (1.5/4), Jos van der Tol (3/4), Chris Heuckeroth (1.5/4) en mijzelf. Ik overtrof de verwachtingen van vriend en vijand door aan het eerste bord met 4 uit 4 een Kasparoviaanse TPR van 2895 (!) bijeen te schaken. Hieronder volgt mijn partij uit de laatste ronde. Een -aanvalspartij met een zeldzaam mat tot slot.

J.W. Meijer - A. Bouwmeester (ING Bank) (Sassenheim, 14-10-95)

1.d4 Pf6 2.c4 g6 3.Pc3 Lg7 4.e4 0-0
5. Le3 d6 6.f3 c5 7.d5 e6 8.Pe2 ed5
9. cd5 a6 10.a4 Pbd7 11. Pg3 h5 Zie
The complete Benoni van Lev Psakhis
(pagina 91). 12. Lg5 Dc7 13.Dd2 Te8
14. Ld3 c4 15.Lc2 Tb8 16.a5 Pc5 17.
0-0 b5 18.ab6 Tb6 19.Ta2 Pb3 20.Df2
Tb8 21.Le3 Pfd7 22.f4 h4 23.Pge2 h3
24. e5 de5 25.f5 gf5 26.Lf5 Pd4 27.
Pg3 Pf6 28. Lc8 Tbc8 29.gh3! 29.Dd7
30.Ta6 Pd5 31.Pd5 Dd5 32.Ph5 e4 33.
Pg7 Pf3 34.Kh1 Kg7 Zie diagram. 35.

Tg1! De laatste zet voor de tijdcon-
trole. Het alternatief was 35. Dg3

Kf8 36. Lh6 Ke7 37. Ta7 Kd8 38.Lg5!

Pg5 39.Dg5! Een Mitrofanov offer. 39.Dg5 40.Td1 met een bijzonder epauletten
mat. **35.Pg1** Of ook 35.Kf8 36.Lh6 Ke7 37.Da7 Dd7 (Ook na 37.Kd8 38.Db6 Tc7
39.Ta7! wint wit.) 38. Db6! en de dreigingen 39.Ta7 en 39.Df6 zijn zwart fataal.
36.Dg1 Kf8 37.Lh6 Ke7 38.Da7! Kd8 39.Lg5 Dg5 40.Td6! Mat. De zwarte torens
fungeren als epauletten op de schouder van hun koning.

Hans Meijer.

S C H A A K - P E R I K E L E N

Mijn eerste partij in de zomercompetitie was tegen ene Doctor M in het clubblad kan je vaak ingezonden stukken lezen van hem. Zijn pennevruchten zijn niet van satire en humor gespeend. Joost mag weten waar hij het allemaal aan ontleend. Ook zijn schaakkennis is van een bepaald niveau mocht je van hem winnen, dan krijg je het niet cadeau. Er was geen tijdhandicap in onze partij voor de goede gang van zaken vertel ik dat erbij. In het begin ging de strijd gelijk op, maar evenwel kreeg ik na verloop van tijd meer vat op het spel. Onze luidruchtige knaap werd en dat is heus niet gelogen allengs stiller en stiller met een waas voor de ogen. Ik had zijn dame ingesloten, dat was niet te vermijden maar door een kwaliteitsoffer wist hij haar te bevrijden. Vanaf dat moment ging het bergafwaarts zo te merken hij kon het kennelijk psychisch niet meer verwerken. Hij begon zijn zetten onzeker en minder nauwkeurig uit te voeren de grijze massa bovenin draaide niet meer op volle toeren. Ook de wilde Havana 's lieten zich niet onbetuigd dat zijn van die stinkstokken waarop hij altijd zuigt. Blauwe walmen en rookslierten dreven over het bord ik bleef bij mijn positieven, hield hem onder druk onverkort. Dat begon zijn uitwerking niet te missen, zeker weten het behalen van enig succes kon hij dus wel vergeten. Door verkeerde combinaties begon hij stukken weg te geven weggeven doen we pas 5 december als we het mogen beleven. Op een gegeven moment stond zijn koning bloot, dus poedelnaakt want ik had zijn verdediging vakkundig gesloopt en gekraakt. Vanwege de bloetheid zijns konings, dat is onverbloemd kan hij voortaan beter Manuela Nepveu worden genoemd. Hij was totaal ontredderd en ontluisterd dat is een mentale dreun werd er zachtjes gefluisterd. Zijn hopeloze situatie inziende gaf hij mij de vijf mijns inziens heb ik goed gespeeld, dat is buiten kijf. Ik hoop, dat hij hieraan geen nachtmerries zal overhouden want hij is een speler waarop ons eerste moet kunnen bouwen. Hopelijk is Manuel (a) uit het goede (schaak) hout gesneden waardoor hij weer fris en vrolijk voor een partij kan aantreden. Ter versterking heb ik hem een extra consumptie aangeboden waarna hij ijlings naar het thuisfront is gevloten.

28 juni 1995.

De stille kracht.

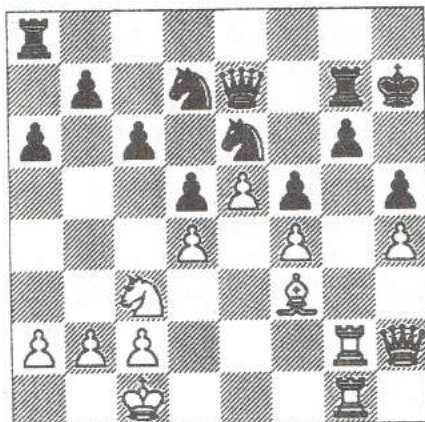

EEN KLEURRIJKE TEGENSTANDER: WW - OB, STAND 2 - 3

Mijn partijen tegen de bejaarde kandidaat Fide-meester W.Wijks hebben vaak weinig om het lijf; het zijn haast stuk voor stuk voorbeelden van anti-schaak, waar mijn tegenstander trouwens ook altijd vrolijk aan meedoet.

1.Manoeuvreren op de milimeter: W.Wijks - O.Berger, 27/05/86.

1.e4,c6 Toen ik nog mooi en jong was, speelde ik Caro-Kann; een opening waarvan de theorie te overzien is, enigszins passief maar oerdegelijk en dus uitermate geschikt om agressieve tegenstanders uit hun tent te lokken. 2.Pc3,d5 3.Pf3,Lg4 4.h3, 4....,Lf3 5.Df3 In zijn match tegen Botwinnik (1960) sloeg Tal ooit met de g-pion terug, maar zijn tegenstander verkreeg snel een prima stelling. 5....,e6 6.d4,Pf6 7.Lg5 Ergibt gewöhnlich einen Manövriekampf mit ungefähr gleichen Chancen, volgens Konstantinopolski en Weiz, p.243, Caro-Kann Verteidigung 1982. 7....,Le7 8.e5,Pfd7 9.Le7,De7 10.Dg3, (10.Ld3, c5 11.Pb5 is ook prettig voor wit) 10....,o-o Zoals u ziet, OB is niet bang voor WW, maar wel benauwd. Zwart's tiende zet is pure provocatie. 11.o-o-o,f5 Meer in de lijn van de opening ligt 11...., c5 en 12...., Pc6. 12.f4,a6 13.Dh2,Tf7 Zwart graaft zich in. Zijn speelwijze doet wat masochistisch aan, maar hij vertrouwt op de veerkracht van zijn stelling en het geringe geduld van zijn tegenstander. 14.g4,g6 15.gf5,ef5 16.Tg1,Pf8 17.h4,h5 18.Le2, 18....,Tg7 19.Tg2, (Of 19.Lh5,gh5 20.Tg7,Kg7 21.Tg1+,Kh6 22.Dh3 Df7 23.Tg5,Pbd7 24.Tf5, De6!) 19....,Kh7 20.Tdg1,Pe6 21.Lf3, 21....,Pd7. Diagram.

22.Ld5! WW kruipt uit zijn schulp en probeert het verdere verloop van de partij te dicteren. Als hem dit gelukt was, had niemand hem die avond nog kunnen stoppen aan de bar in zijn welbekende lof-tirades op zich zelf. 22....,cd5 23.Pd5,Df7 24.Td2,Tc8 25.Pe3,Pd4! Nu zwart zijn dame-vleugel ontwikkeld heeft, klimt hij uit zijn loopgraaf. 26.Td4,Da2 27.Dg2,Dal+ 28.Kd2,Db2 29.Td6,Pf8 30.Ke2,Db5+ 31.Kf3,Tc3 32.Tgd1,Tgc7 33.Dd2,De8 34.Td3,Dc6+ 35.Kf2,Td3 36.Dd3,Pe6 37.Kg3,Pc5 38.De2,Pe4+ 39.Kh2,Pc3. En wit streek de vlag.

DOCTOR DOCEERT:

XXV. Planmatige zetten versus Sjablone zetten.

Bij verschillende gelegenheden heb ik geschreven dat de zetten van een schaakpartij onderdeel van een plan moeten vormen. Wanneer dat niet gebeurt zijn de gebeurtenissen op het bord meer met het rollen van een dobbelsteen te vergelijken dan met schaken. Om een zinvol plan te kunnen kiezen moet men weten wat de uitgangspunten zijn van de opening die op het bord verschijnt. Als de theoretische zetten 'op' zijn moet men verder in overeenstemming met de eisen van de stelling. Dit klinkt allemaal heel logisch en iedereen zal het er mee eens zijn, maar....

In 1986 organiseerde de schaakclub Utrecht een toernooi met IGM's en sterke spelers uit de eigen gelederen. Aanleiding was het honderdjarig jubileum van deze club. Om ervoor te zorgen dat de grootmeesters niet als een tank over hun tegenstanders zouden heenwalsen werd er vastgesteld dat zeer bepaalde openingsvarianten moesten worden gespeeld. De spelers van de schaakclub Utrecht wisten desbetreffende varianten een half jaar van tevoren, de IGM's kregen ze een dag voor het toernooi te horen. Toen het toernooi ten einde was verklaarde Timman dat het met het schaakbegrip van zelfs de sterkste amateurs niet best gesteld was. In sommige partijen stonden de 'amateurs' al verloren vier (!) zetten nadat de theorieboeken er het zwijgen toe deden. Een opmerking die tot bescheidenheid noopt.

Maar er is meer. Als het dan voor de amateur al zo moeilijk is om een correct plan te vinden in stellingen die hij maanden heeft kunnen bestuderen, hoe lastig zal het dan wel niet zijn om een goede weg te vinden als de gebaande paden al zeer vroegtijdig worden verlaten! Overigens blijkt dat ook voor de sterke IGM een niet gering probleem. Zowel Anand als Piket hadden de grootste problemen met het Evansgambiet dat hun recent werd voorgeschoteld door Kasparov, die alles thuis rustig had kunnen onderzoeken. Het Evansgambiet is nu eenmaal een witte raaf in het topschaak en kennelijk is de juiste beoordeling van de stellingen die ontstaan zelfs voor deze kanjers geen 'makkie'. De conclusie moet dus wel zijn dat het vinden van een goed plan voor iedereen een opgave is, maar het moet nu eenmaal steeds geprobeerd worden.

Bij het ontwerpen van een plan worden we geholpen door kennis van de ideeën die achter de gespeelde openingen steken en verder bestaat er zoiets als een algemene theorie van het middenspel, waarin geleerd wordt welke elementen bij de plannenmakers een rol moeten spelen.

Bij het kiezen van een plan en de manier waarop dit wordt gevolgd moet uiteindelijk het gezonde verstand de doorslag geven, aangevuld met fantasie, durf en de wil om er iets goeds van te maken.

Waarin nu onderscheidt zich planmatig spel van sjablone?

Bij sjablone zetten gaat het om zetten die in overeenstemming zijn met de *algemene* wetten van hoe er geschaakt moet worden, zonder dat er rekening gehouden wordt met de *concrete* situatie. Iemand die sjablone speelt kijkt op een oppervlakkige manier naar de stelling. Het is nooit en te nimmer afdoende om als een soort menselijke automaat zetten te produceren. Als het schaakspel echt zo gemakkelijk was dat we geheel vanzelf een goede prestatie konden neerzetten door 'automatisch' open torenlijnen te bezetten, te rokeren en paarden naar een voorpost te transporteren waren we allemaal binnen de kortste keren grootmeester. Niet dus. De algemene regels moeten we kennen, maar we moeten een groot gewicht toekennen aan de concrete situatie en ervoor zorgen dat onze zetten in een plan passen. Onze beslissingen aan het bord moeten ingegeven worden door de reël aanwezige mogelijkheden, waarbij nadrukkelijk ook de mogelijkheden van de tegenstander in rekening gebracht moeten worden. Wanneer ik hier spreek over 'mogelijkheden' dan bedoel ik zeer zeker niet alleen de taktische grapjes die min of meer toevallig in de stelling zitten. Weldegelijk gaat het dan ook om de lange-termijn plannen die beide partijen zouden kunnen kiezen. Wie sjablone zetten doet houdt hier allemaal geen rekening mee en doet de voor de hand liggende -gemakkelijke- zet. Als zijn tegenstander wel in het wezen van de stelling doordringt wacht de 'sjablonist' niet veel goeds.

Het is opmerkelijk dat ex-wereldkampioen Capablanca door velen in zijn tijd als een soort schaakautomaat werd beschouwd die feilloos de juiste zetten kon produceren. Hij vestigde bij velen het idee dat het allemaal eigenlijk heel simpel was. Echter, wanneer je de commentaren leest die door grootmeesters werden en worden afgeleverd bij zijn partijen dan zie je dat hij zeer zeker niet als een schaakautomaat speelde, maar scherp lette op de inhoud van de concrete situatie. En daar reageerde hij dan nauwgezet op. Capablanca mag dan partijen hebben gespeeld die de indruk wekten dat het schaakspel heel simpel is, de werkelijkheid is ietwat ingewikkelder.

Natuurlijk is dit stukje geschreven als excuus om U een partij te kunnen laten zien die ik recentelijk heb gespeeld. Terwijl het gemene volk zich na het Open Promotietoernooi weer onmiddellijk te buiten ging aan het snelschaken speelden Glasbergen en ik een echte partij.

In deze partij komt Zwart bijna geruisloos aan een winststelling en de feitelijke winstvoering is kort en krachtig. Hoe kon dat gebeuren?

Zwart speelt planmatig, Wit neemt beslissingen die op tijdelijke succesjes of idem oplossingen van bestaande problemen uit zijn.